

Když je víry málo

j+s 30. 5. 2021
křestní neděle

Hospodine, měj porozumění pro mou zneklidněnou mysl. Věnuj mi pozornost, když volám o pomoc volám. Ved' mě svou spravedlností navzdory těm, kdo na mě útočí. Ať se zaradují všichni, kdo se k tobě utíkají a milují tvé jméno. (podle Ž 5)

Díky, Bože, za to, jak jsi nás vybavil do života. Že jsou v naší blízkosti lidé, kterým na nás záleží a na které se můžeme spolehnout; a i kdybychom nikoho takového kolem sebe neviděli (což je ovšem možná naše chyba), díky za to, že se můžeme spolehnout na tebe.

Člověk by toho chtěl stihnout víc, než může, a zadělává si tím na stresy a smutek a mindráky. Kéž bychom uměli líp vnímat hranice toho, co zvládneme, a unesli, že to ostatní prostě zvládnout nemůžeme. A kéž bychom dobře rozeznávali, co je opravdu důležité, a co ne. Tohle všechno zatěžuje naše vztahy a vlastně i víru, a tak tě prosíme o pomoc: Pane, smiluj se, amen.

Mt 14,24-33: Loď byla daleko od země a vlny ji zmáhaly, protože vítr váł proti ní. K ránu šel k nim, kráčeje po moři. Když ho učedníci viděli kráčet po moři, vyděsili se, že je to přízrak, a křičeli strachem. Ježíš na ně hned promluvil a řekl jim: „Vzchopte se, já jsem to, nebojte se!“ Petr mu odpověděl: „Pane, jsi-li to ty, poruč mi, ať přijdu k tobě po vodách!“ A on řekl: „Pojď!“ Petr vystoupil z lodi, vykročil na vodu a šel k Ježíšovi. Ale když viděl, jaký je vítr, přepadl ho strach, začal tonout a vykřikl: „Pane, zachraň mne!“ Ježíš hned vztáhl ruku, uchopil ho a řekl mu: „Ty malověrný, proč jsi pochyboval?“ Když vstoupil na loď, vítr se utišil. Ti, kdo byli na lodi, klaněli se mu a říkali: „Jistě jsi Boží Syn.“

Jan 11,25-27: Ježíš jí řekl: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“ Řekla mu: „Ano, Pane. Já jsem uvěřila, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět.“

I. Důvěra

„Kdo věří ve mne, ten bude žít, i kdyby umřel, a pokud žije, neumře navěky. Věříš tomu?“ zeptal se Ježíš Marty. „Ano, já jsem uvěřila, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží,“ odpověděla mu. Je to zvláštní odpověď. Ptal se jí, jestli přijala to, co jí říká, a na to mu sice neodpověděla, ale řekla, že důvěřuje jemu. Čtvrté evangelium (Janovo) dává i tímto způsobem najevo, že víra není kýžený stav, kdy jsem zvládl potřebné poznatky či nabyt pevného přesvědčení, ale že je to vztah: někomu důvěřuju. Je to něco jako cesta – však to naznačují i ostatní tři evangelisté, když ve vztahu k Ježíšovi hojně používají sloveso následovat. Jít za ním (a s ním). Když věříme, jsme na dlouhé cestě, kde si ničím nejsme jisti a trochu riskujeme, máme spoustu pochybností a dost tápeme, ale zároveň prožíváme ten vztah k Bohu a ten nám pomáhá, abychom se vymanili ze smutku směrem k radosti a ze tmy směrem k porozumění.

Už si to moc nepamatuju, ale asi mně, když mi bylo -náct, připadalo, že víra musí být něco jako dost přímočará linka, která má na konci jasný cíl a toho má člověk dosáhnout a spočinout tam – jenže ono to tak přímočaré není. Asi o tom už kdysi dávno rokovali i bibliční vypravěči s dalšími křesťany své generace a ujasňovali si, jak to s tou vírou vlastně je, a to, na co přišli, pak sepsali. Hlavním motivem toho vyprávění je Ježíšovo ukřižování a co to dělá s naší vírou. Oni tenkrát prožívali opravdu těžké chvíle. Kdo s Ježíšem spojil své naděje, ten byl po jeho smrti v koncích a poněkud se mu zatemnil smysl života. K tomu se přidaly potíže zvenčí: okolní svět si křesťanů nepovažoval, naopak přišlo pronásledování a těžké časy. Jenomže on má kříž i druhou stránku, protože vedle toho průsvihu, o němž mluvíme, je zároveň znakem Boží přítomnosti a Božího vítězství i nad smrtí. A tak sice zažívali vnitřní nejistotu a takřka hmatatelné nepřátelství, ale kdo věří, ten zjistí, že nepřátelství a potíže a smutek nemají poslední slovo, protože poslední slovo patří Bohu. Věříš tomu? zeptal se Ježíš a Marta odpověděla: Ano, protože věřím tobě.

II. Když je víry málo

Když věřím, dostávám sílu, abych unesl i to, co bych jinak nezvládl. Tohle si už dávní křesťané ověřovali a vypravěči to vzkázali i nám.

Zapsali to jako příběh o tom, co znamená Ježíšův kříž a prázdný hrob a co to dělá s naší vírou, a velmi názorně to zpětně ukazují na učednících. Kdybych měl za to, že teď už mě nic nevykolejí a že se nikdy nevzdám a neustoupím, Ježíš na to mé frajerské odhodlání ve vyprávění řekne: „Bude z toho průšvih dřív, než kohout stihne zakokrhát.“ Protože když věřím, dostávám sílu, abych unesl i to, co bych jinak nezvládl, ale není to oslavné vyprávění o tom, jakou mám teď sílu, ale o tom, kdo mi ji dává. Když mu věřím. O čemž je k mání výmluvná ilustrace.

Učedníci jsou na své bárce. Jsou tam sami (přesně jako křesťané po Ježíšově ukřižování) a zvedá se vítr. Tato noc nebude krátká, začíná bouře. Ke břehu je to daleko, už se valí vlny a oni mají co dělat, aby loďku udrželi na vodě. Vtom uviděli Ježíše, jak k nim přichází po vodě a vyzývá je, aby se nebáli. Chůze po vodě není zrovna normální úkaz, tak se Petr odhodlá, že si udělá jasno, je-li to skutečnost nebo halucinace.

„Jestli jsi to ty, pane, tak mi pomoz, ať k tobě taky můžu přijít po vodě!“ zakřičel a Ježíš odpověděl: „Tak pojď!“ Není to halucinace, je to on. Petr tedy vykročil po vodě k němu, jenže ty vlny a ten vítr a hrozný strach... „Zachraň mě!“ křičel, když už se začal topit.

Proč to Petrovi nešlo? Ten prudký vítr, co zvedal vlnobití, se pro něj stal ohrožením života a v tu chvíli byl tím hlavním, čemu věnoval pozornost a co ho zaměstnávalo. Co je platné, že ho Pán pozval, když je tu to ohrožení. Ježíšovo pozvání zprvu bylo silou, která má Petrovi pomoci v nebezpečí, jenže pak se pořadí obrátilo, ohrožení hraje hlavní roli a na to pozvání teď není kdy. Ale když je nejhůř, zas na ně dojde: „Pane, zachraň mě!“ Což Ježíš skutečně udělal, protože jeho laskavé milosrdenství svými pochybnostmi neztratíte a nezaženete.

„Věřím ti, pane,“ říká ten příběh, jenže reálné životní potíže a průšvihy a zklamání tohle odhodlání přebijí a není divu. „Co že jsi tak malověrný, proč jsi pochyboval?“ ptá se Ježíš. Neberte to jako výtku, ale jako návodnou otázku k přemýšlení: proč se mi to vlastně děje? Malá víra není, že pochybuju o Bohu (to je totiž normální, pochybnostem se neubráníme). Malá víra je, když místo co by svítila do tmy, jen tak blikotá a já se v tu chvíli řídím něčím úplně jiným, než spolehnutím na Boha. Neberte to jako výtku, berte to jako Ježíšovo konstatování, že to tak s námi prostě je. A evangelium neboli skvělá zpráva je v tom, co mě

z těch průšvihů dostane: ne to, že se z ničeho nic přece jen vzchopím, ale nezlomná věrnost toho, který mě pozval a který mi v nouzi podává ruku, abych se v tom všem neutopil.

Věříš tomu? zeptal se Ježíš a biblická odpověď zní: Věřím tobě, takže vlastně ano.

Pane, svět se nám zdá čím dál zamotanější, ale to se asi zdál vždycky. Lidi, kteří ho mají vést, nevyjadávají, že by toho byli schopni, ale to taky není novinka. Tak za ně prosíme, aby nepohrdali moudrostí a pokorou a nenahrazovali je siláckými řečmi a gesty a arogancí. A prosíme za všechny, kdo doplácují na to, jak to v našem světě chodí: za ty, kdo nemají kde bydlet a co jíst, zato mají strach, co bude dál, a v něčem ten strach (marně) utápějí. Prosíme za maminky, kterým chlapecká společnost radí, že si to dítě neměly pořizovat, prosíme za děti, kterým dospělí nevěří, že by jim rok online přinesl takové psychické potíže. Prosíme za lidi, kterým v covidovém chaosu někdo předčasně umřel. Prosíme za lidi v zemích, kde je spravedlnost jen heslo na vládních transparentech, ale obyčejní lidi na ni nedosáhnou. Prosíme za všechny, komu se kvůli něčemu zhroutil svět. Prosíme za ty, kdo se teprv narodí a budou splácet dluhy, které my teď naděláme, a prosíme za přírodu, která nám vyčítá naše nelaskavé zacházení, jenže ji není slyšet. Společně prosíme Ježíšovými slovy: Otče náš...

“Natřikrát” se učíme setkáním s Pánem Bohem:

- učíme se vnímat jeho vůli, která nás dobře vede k naší životní zemi zaslíbené, kde písničkou jeho dětí není pláč
 - učíme se vnímat jeho lásku, která nám v oběti jeho Syna otevřela dveře, co je zabouchl lidský hněv, zloba a lhostejnost
 - učíme se vnímat jeho naději, která nám posvítí na život, abychom neminuli jeho otevřenou náruč a nepřehlédli své bližní, kterým je také nabídnuta
- Kéž vás setkávání s Bohem Otcem, Synem i Duchem svatým naplňuje pravdou, láskou a nadějí, které jinde nejsou k mání, a kéž vás provází, kamkoli zamíříte. Amen.